Nauka przez sztukę

Powiedzenie *Jeden obraz wart jest tysiąca słów* okazuje się bardzo prawdziwe. Jest coraz więcej naukowych dowodów na to, że sztuka, zarówno pod postacią obrazów, muzyki, teatru, jak i tańca, może pomóc w nauce języka oraz pochodnych umiejętności poznawczych, takich jak: czytanie, pisanie, mowa czynna czy pamięć słuchowa.

Dla przykładu, badania prowadzone przez psycholog Alidę Anderson pokazały, że przedmioty artystyczne zwiększają dostęp dziecka do koncepcji i informacji, które w inny sposób przyswajałoby trudniej. Każdy temat, ideę można przedstawić na wiele sposobów: wizualnie, słuchowo bądź za pomocą ruchu. Jeżeli nauczyciel chce zapoznać uczniów z nowym słowem, może zaproponować im pokazanie go, namalowanie czy zaśpiewanie o nim. Kiedy dzieci zrozumieją dane słowo w sposób symboliczny, możemy zacząć pracować z nimi nad jego poprawnym zapisem.

Ponadto urozmaicając lekcje w ten sposób, wpływamy pozytywnie na nasze zaangażowanie, a tym samym naszych uczniów. To kolejny argument za tym, aby myśląc o edukacji, pamiętać o ważnej roli zajęć artystycznych i ich wpływie na osiągnięcia oraz funkcjonowanie dzieci. ■

Za: „Psychology Today", wrzesień 2017

Porozmawiajmy o poprawnej polszczyźnie

11 listopada, 11-ty listopada czy 11 listopad?

Forma *11 listopada* to jedyny poprawny zapis, czytany jako *jedenasty* (w domyśle: *dzień*) *listopada*. Inne wersje: *11-ty/11-sty listopada*, a także *11 listopad* wydawnictwa poprawnościowe traktują jako błąd.

Świąteczne dylematy

Wielką literą piszemy nazwy świąt i dni świątecznych (w odróżnieniu od ich nazw opisowych): *Wszystkich Świętych*, *Święto Zmarłych*, *Zaduszki/Dzień Zaduszny*, *Narodowe Święto Niepodległości*. Inaczej ma się sprawa z nazwami obrzędów, zabaw i zwyczajów – te piszemy małą literą: *andrzejki*, *katarzynki*, *mikołajki*, *walentynki*. Czasem słowo ma podwójne znaczenie i różną pisownię, oznacza święto oraz zwyczaj, np. święto obchodzone w krajach anglosaskich 31 października to *Halloween*, ale mając na myśli zabawę, napiszemy: *Uczniowie przygotowywali stroje na halloween*.

Ulica – wielką czy małą literą?

Jest to nazwa własna, zatem poprawnie napiszemy: *ulica 11 Listopada* lub *ul. 11 Listopada*.

Patriotycznie i z szacunkiem

Wyrazy i wyrażenia *Ojczyzna*, *Kraj*, *Orzeł Biały*, *Naród*, *Państwo* ze względów uczuciowych bądź dla uwydatnienia szacunku możemy (ale nie musimy) pisać wielką literą. Ważne, by w jednym tekście zachować jednolitą pisownię.

Biało-czerwony, Biało-Czerwoni, białoczerwony

Wszystkie te formy są poprawne, a zapis zależy od znaczenia. Jeśli kolory można oddzielić, użyjemy łącznika: *Orzeł biały*, *biało-czerwone barwy* (kolor biały i czerwony) i *„Mazurek Dąbrowskiego" są symbolami Rzeczypospolitej Polskiej*. Wielką literę zastosujemy w odniesieniu do reprezentacji Polski: *Biało-Czerwoni strzelili decydującą bramkę*. Natomiast określając kolor melanżowej włóczki, napiszemy: *białoczerwony sweter* (biały z odcieniem czerwonym).

Jak podzielić?

Przy przenoszeniu do następnej linijki wyrazy typu *biało-czerwony* dzielimy, stosując dwa łączniki, tzn. łącznik oznaczający podział pojawia się na końcu wiersza, a łącznik należący do dzielonego słowa rozpoczyna następny wiersz.